

Kuulee Kergpilä

Tuntu

2022

Merja Honkela

Kuvataiteen perusopetus,
laaja oppimäärä

Logputyö

Sara Hildén -alutemia

Johdanto

Moi! Minä tässä, Kukka. Tämän portfolion kirjoittaja ja teoksen *Tunto* tekijä. Seuraavilla sivuilla tulet lukemaan kasaan raapimaani selontekoa itsestäni taiteilijana, sekä kuluneen vuoden kommelluksistani päättötyöni parissa.

Olen aina ollut visuaalinen ihminen ja kuvista olen harrastanut lapsesta asti. Tosin heti johdannossa sanon suoraan, ettei kuvis ole aikoihin ollut mikään mieliharrastukseni, vaan yleensä ottaen kuvataiteen tuottaminen tuntuu minusta pakotetulta ja teennäiseltä. Päättötyö ei ollut tämän suhteen poikkeus. Näissä iloisissa merkeissä lähdin tekemään elämäni isointa kuvisprojektia – toiveissani kenties löytää kauan kadoksissa ollut taiteilijaminäni.

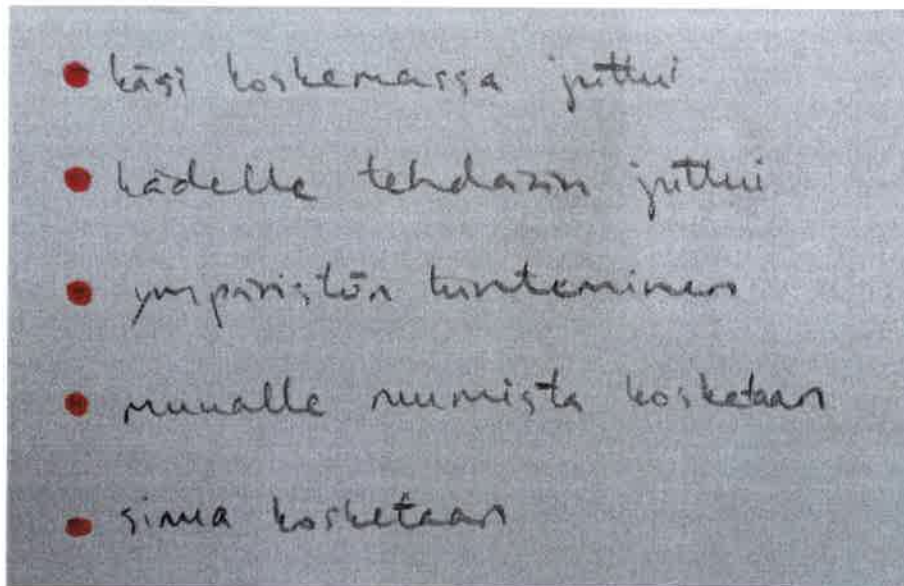
Valitsin työn tekotavaksi ja tekniikaksi vähiten vastenmielisen tavan: kameralla kuvaamisen.

Joko työhön liittyen tai sitten liittymättä, löysin vuoden aikana ilon valokuvaamisessa.
<3

Tällä hetkellä minua innoittaa taiteessa kaikki ympärilläni. Kännykän kamera on tärkeä työvälineeni, joka minulla on aina mukana ja valmiina ikuistamaan näkemääni. Galleriani täyttyy muun muassa maisemista ja ihmisistä, satunnaisista esineistä, heijastuksista, väreistä sekä kissa- ja omakuvista. Mikä tahansa näkemäni saattaa herättää minussa kiinnostuksen ja halun tarkastella sitä linssin läpi eri kulmista.

Tunto oli kiinnostava teos siinä mielessä, että sitä tehdessä oli mietittävä miltä asiat tuntuvat, eikä vain, miltä näyttävät. Tämä oli uusi lähtökohta minulle ajatella valo- ja videokuvaamista.

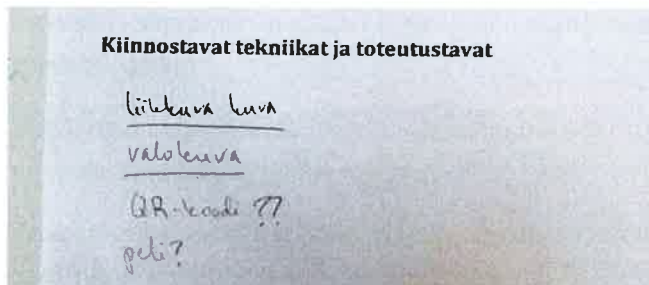
tuntemus. Sitä voi aloittaa katsomaan missä tahansa sen vaiheessa, mikä sopii myös erityisen hyvin näyttelytilaisuuksiin.

Ote työpäiväkirjasta (14.3.2022), jossa tiivistyy aika hyvin teoksen sisältö

Työn aloitus

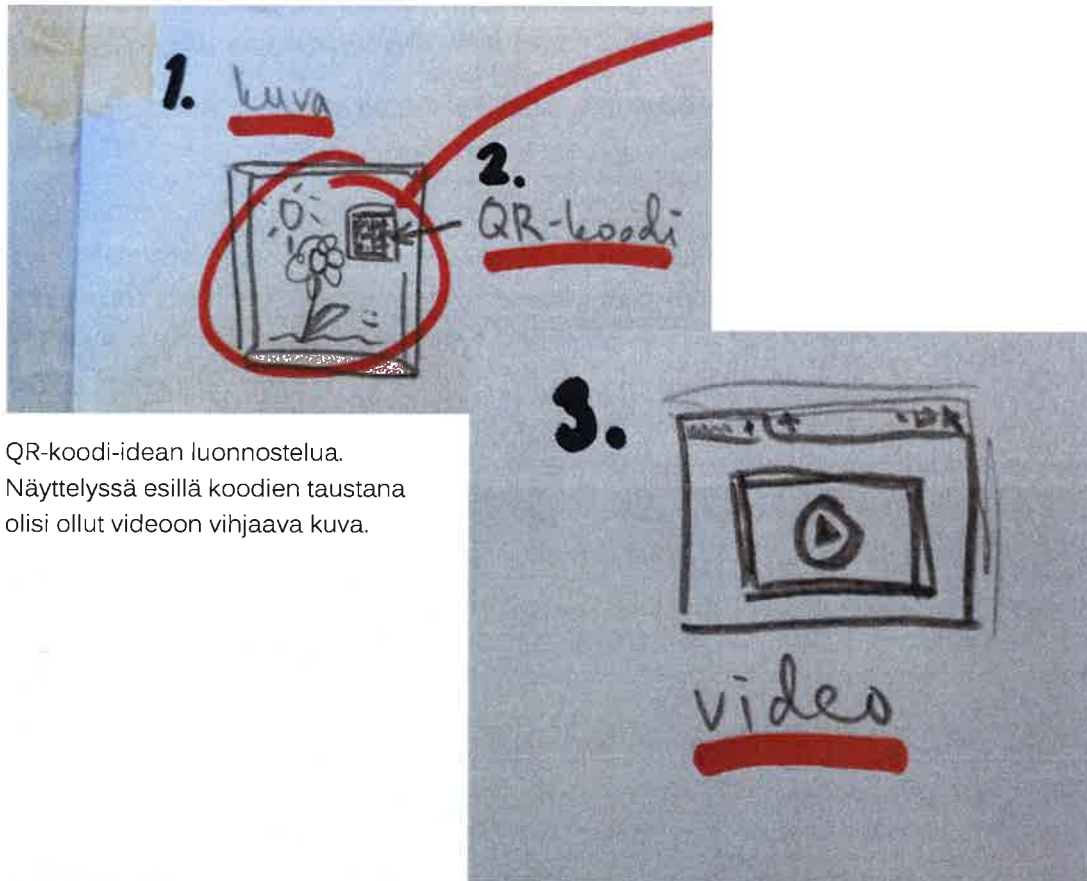
Työn valmistustekniikan olin päättänyt jo aikaa sitten. Videokuvaaminen tuntui kiinnostavalta ja itselle sopivalta tavalta. Olen ollut aikaisemmin liikkuvan kuvan kursseilla ja käynyt myös lukiossa elokuvatyön kurseja.

Ensimmäisiä ajatuksia ekoina kuviskertoina syksyllä

Aiheen valinta oli vaikeampi tapaus. Ensimmäiseen suunnitelmaani liittyivät katsojan taiteeseeni osallistaminen ja QR-koodit. QR-koodit jätin pois melko pian, koska

mahdollisesti näyttelyn katsoja ei jaksaisi kiinnostua tarpeeksi avatakseen niitä, jos se täytyisi itse tehdä. Idea useasta toisiinsa liittyvästä videosta pysyi.

QR-koodi-idean luonnostelua.
Näyttelyssä esillä koodien taustana
olisi ollut videoon vihjaava kuva.

Mietin aiheita, johon liittyisi monta toisiinsa liittyvää osaa. Päädyin aika äkkiä aisteihin. Pidin aiheesta enemmän kuin esimerkiksi tunteet-aiheesta, koska aistien kanssa ei tarvitsisi kaivaa niin syvältä. En niin välitä ajatuksesta, jonka mukaan taiteen olisi pakko merkitä jotakin.

Yritin etsiä inspiraatiota toteutustapoihin netistä mutta huonoin tuloksin. Mitään vastaavaa teosta ei oikein löytynyt.

Tavoitteeni eivät olleet korkeat työn onnistumisen suhteen. Olin alusta asti valmis tekemään myönnytyksiä vastoinkäymisissä.

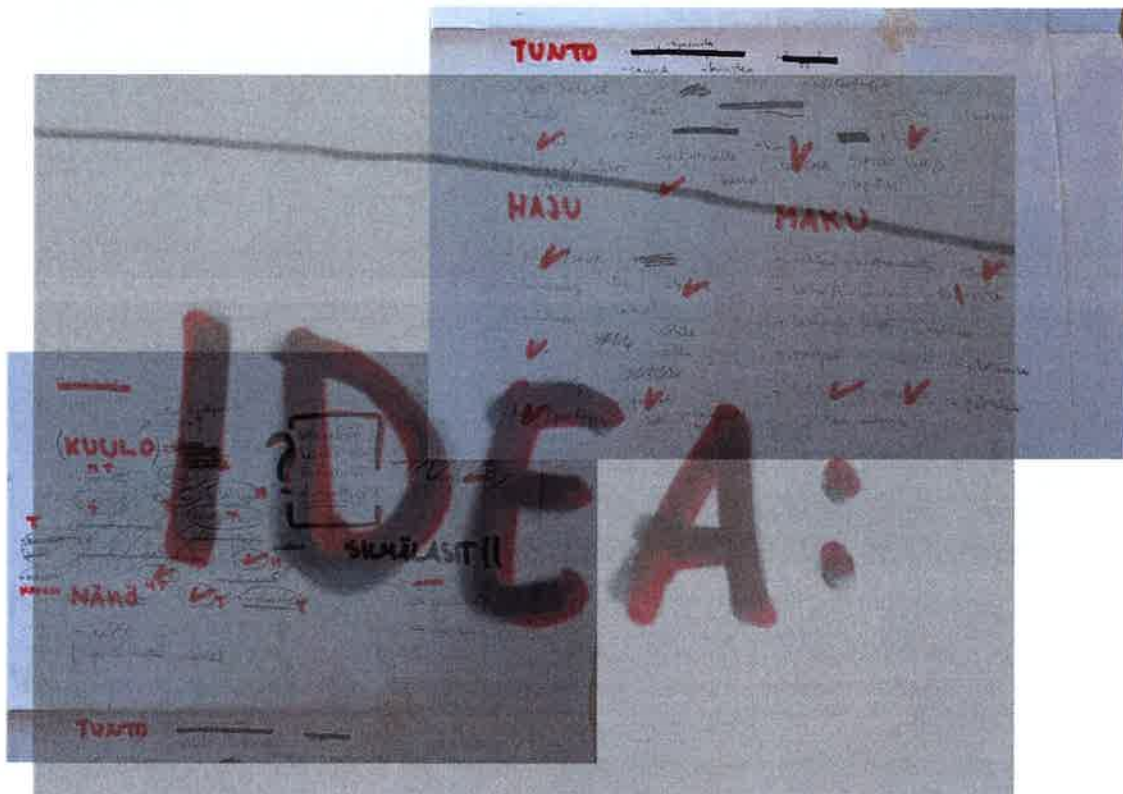
Toivoin oppivani lisää videoeditointiohjelmasta, jota käytin ja toivoin saavani työn loppuun.

Työskentelyprosessin kuvaus

Työn suunnittelu alkoi siis lukuisilla epämääräisillä, toteutuskelvottomilla ajatuksilla ja varmallalla tiedolla siitä, että työ olisi videoteos.

Noin kahden viikon jälkeen päättötyökurssin alkamisesta olin selvillä työni aiheesta: aistit.

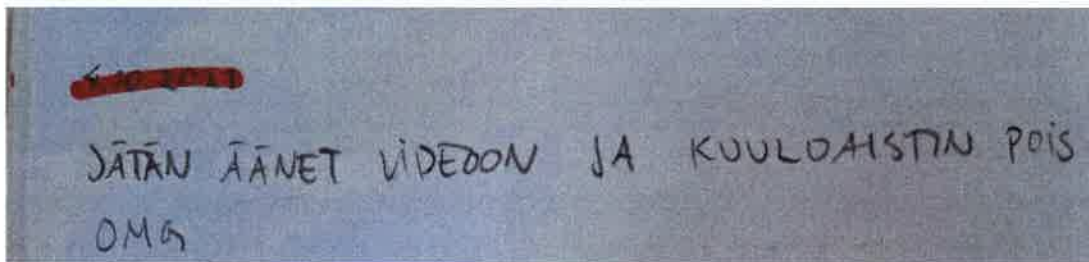
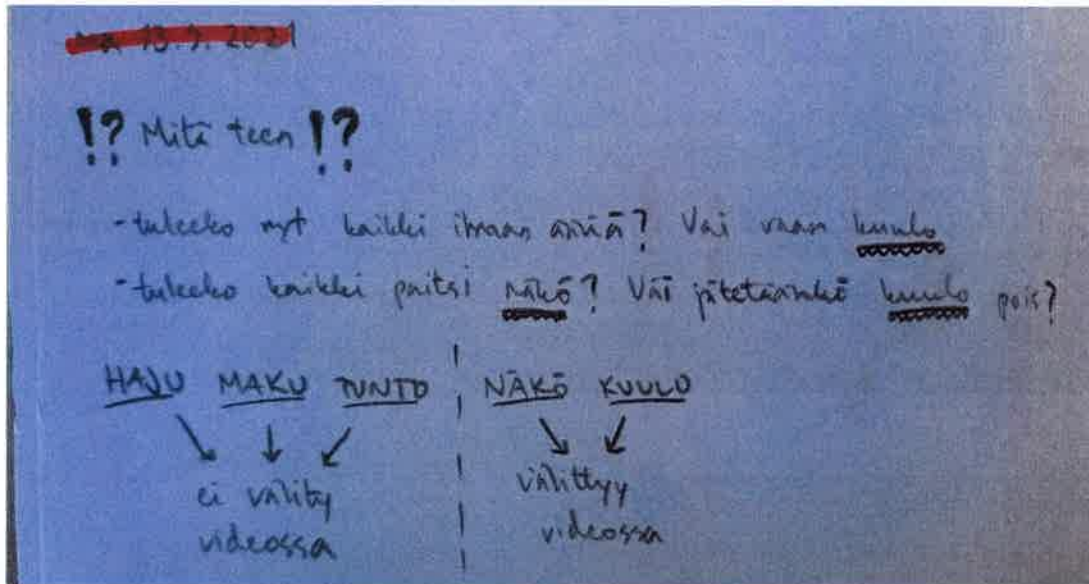
Kuukauden kuluttua viimein aloitin tekemään jotakin jumiuduttuani ensin suunnitelmavaiheeseen, joka ei edennyt. Päättelin suunnitelmien kehittyvän sitten tehdessä. Lähdin ulos kuvaamaan materiaalia, josta mitään lopulta ei päätynyt valmiiseen työhön. Havaitsin, että on helpompi antaa kuvausideoiden tulla luokse, kuin lähteä hakemaan niitä.

Työpäiväkirjani sivut olivat kovassa käytössä teoksen suunnittelussa ja toteutuksessa

Aloitin kuvaamisen järjestelmäkameralla mutta huomasin pian, ettei se toiminut tässä. Tämän työn kannalta paras oli, että oli kamera aina mukana missä tahansa meninkin. Kännykkä tuli mukaan syyskuussa ja päätin olla välittämättä sen luonnollisesti huonommasta kuvalaadusta. Se ei ole oleellista.

Teos oli alkuvaiheessa viisiosainen, johon kuului tuntoaistin lisäksi neljä muutakin ihmisen aistia. Näkö- ja kuuloaisti putosivat pois jo ensikuukausina, maku- ja hajuvasta helmikuussa. Näkö ja kuulo eivät olleet yhtä kiinnostavia videolla, jossa ne ovat käytössä aina. Haju- ja makuaisti jäivät pois, koska työtaakka oli liian iso ja halusin keskittyä paremmin vain yhteen videoon ja aistiin. Ne olivat myös vaikeampia kuvattavia ja menivät useasti ristiin muiden aistien kanssa.

Otteita työpäiväkirjasta ajoilta, kun yritin hahmottaa teoksen pointtia ja nähdä järkeä yhtään missään

Muita alkuvaiheen ideoita oli esimerkiksi viiden aistivideon yhteen liittämisen yhdistävillä elementeillä, kuten yhdet siistit pitsihansikkaat. Yhdessä ideassa oli pääosassa silmälaseja, joista sitten teatraalisesti luovuttiin ja alettiin tuntea, eikä vain nähdä, mutta se ei innoittanut minua tarpeeksi jaksamaan keksiä siihen, noh, järkeä.

Kurssin syksy sujui aika huolettomasti ja ilmeisen kovalla luotolla, että jostain sitä aikaa sitten löytyy. Lintsailin varmaan joka toinen kerta ja maksoin siitä sitten kevätpuolella. Missasin myös kaikki kesäaiheiset kuvattavat, kun syksy tuli. Kaivelin sen inspiroimana sitten vanhoja videoita galleriasta aika paljonkin.

Mitään sen suurempaa ei kuitenkaan jäänyt uupumaan, vaikkei kaikkia kuvauspaikkoja tai avustajia saatu kameran rullalle.

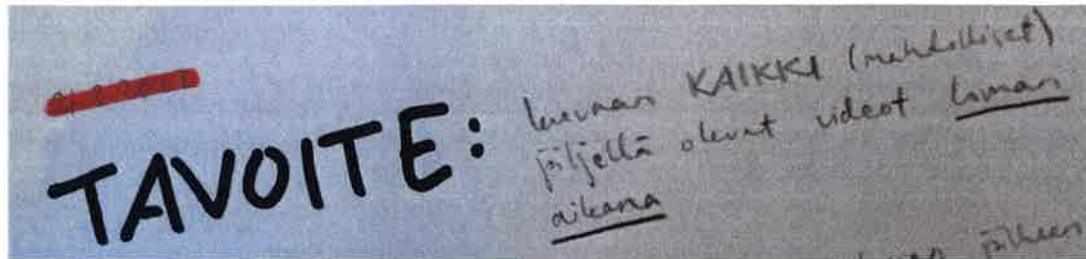

Perheenjäseniäni esiintyy teoksessa eri tehtävissä, kuten harjaamassa hiuksia

Luonnosvihkoni on täynnä merkintöjä siitä, mitä kaikkea jätän milläkin kerralla työstä pois, mistä voi päätellä työn olleen aika kunnianhimoisen alussa. En kyllä silloin tiedostanut sitä, vaan uskoin ideani olevan melko helpolla toteutettava. En syksyllä myöskään tiennyt, kuinka kiireistä tulisi kuviksen ulkopuolinen elämäni olemaan tänä vuonna.

Videoita kuvailin vapaa-ajalla, ja kuviskoululla ollessani valtaosa ajasta meni tiedostojen siirtelyyn. Siirsin videoita puhelimelta koulun läppärille Google Driven kautta. Näinä puuduttavina latailutunteina tuli juotua paljon kahvia, virkattua ja katsottua Netflixiä. (Näiltä ajoilta on myös paljon peiliselifeitä, joista voi seurata siilitukkani kasvua syyskuusta tähän päivään.)

Videoiden kuvausta ja projektin editoimista suoritin sitten joulukuusta alkaen päällekkäin. Viimeiset videot tuli kuvattua hiihtolomalla. Legendaarinen tapaus, jolloin sain pysytyä omassa tavoitteessani aikataulun suhteen.

Tavoite, jonka saavutin!

Materiaalia oli ihan liikaa. Romukoppaan jouti lopulta suuri osa, koska työstä olisi tullut liian pitkä muuten. Ei olisi ollut mukavaa katsottavaa, jos olisin ängennyt kaiken mukaan mahdollisimman lyhyeksi leikattuna.

Yhteen kertaan oli syytä pelästyä, kun vaikutti, että työn kansio oli poistunut koneelta. Lopulta se löytyikin ja paljoo muita ongelmia ei tiedostojen, tietokoneiden ja muistitikkujen kanssa tullut. Tein useita varmuuskopioita ja työ löytyi sekä muistitikulta, että yhdeltä läppäriältä. Silti en joka kerralla turvallisuussyistäkään jaksanut kopioida tikulle kaikkia muutoksia, koska se oli hidasta. Kerran katosi kyseinen muistitikku mutta löytyi sitten taas. Onneksi työ oli koneella tallessa myös.

Rakas muistitikuni <3

Teos valmistui loppukirin seurauksena viimeisellä viikolla (joka ei ilmeisesti ollutkaan mikään deadline mutta hyvä kun tuli silti tehtyä). Niin se vain menee, että kiire se on millä minut saa hommiin (terveisin Portfolio Piti Palauttaa Jo Viime Viikolla). Tulin työstämään *Tuntoa* pari ylimääräistä kertaa sillä viikolla ja yhtäkkiä se vain olikin valmis.

Itsearviointi

Kuten mainittua, lopputyöni tietyllä tavalla oli massiivinen floppi. Jostain kumman syystä olen siihen kuitenkin tyytyväinen. On myös hauska lukea itselleni naureskelua päiväkirjamerkinnöistäni.

Työ on mukavan pituinen katsella ja omasta mielestäni siinä onnistuikin juuri rytmi. Nyt en ole moneen viikkoon nähnyt koko työtä mutta olen muistaakseni tyytyväinen lopputuloksen ulkonäköön. Kaikki videot eivät pystyneet olemaan samaan aikaan esteettisiä ja tarkoitukseen sopivia, eikä värimaailma esimerkiksi ole yhtenäinen. Se on kuitenkin aivan sivuseikka, jos katsoja onnistuu kokemaan teoksen kuten on tarkoitettu. Harmainta aavistusta minulla ei ole, että tuleeko näin tapahtumaan, sillä koen videon varmasti aika eri lailla sen tekijänä. Olen pyöritellyt sen palasia tunteja ja tottunut ajatukseen. Itselläni videoilla näkyvät asiat saavat reaktioita ja muistoja aikaan. Kun katson pätkän, jossa sukellaan veteen, muistan kesän ja miltä tuntuu viileä vesi, ja miltä tuuli märällä iholla, laiturilla seistessä.

Kuva on näyttökuvaa yhdestä kohtaa *Tuntoa*. Videon nähdessään saattaa muistaa, miltä tuntuu talvella, kun pakkasen nipistää poskia ja kylmän tuulen mukana lentävät lumihiutaleet sulavat kasvoille.

Moni varmaan tietää, miltä tuntuu kevyt pakkasilman tuulahdus pakastimesta, kun sen avaa. Lokerot ovat kylmät koskea ja huurteeseen jää kosteat sormenjäljet.

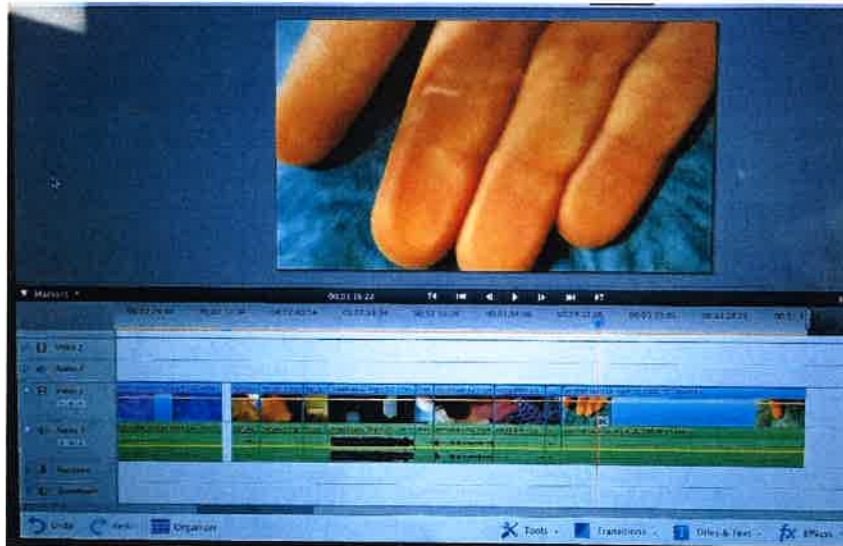
Kun näen videon kiulusta ja löylykauhasta, voin jo tuntea löylyjen kuumuuden ja vesihöyryn. Sen tuntee iholla, silmissä suussa, nenässä... Miltä tuntuvat hiki ja jano?

Yksi hyvä klippi omasta mielestäni on sellainen, jossa istun lumessa ja hengitys huertuu pakkasilmaan. Siinä voin oikein tuntea kostuvat toppahousut ja takapuolta jäätävän hangen. Toinen hyvä on kynsien lakkaus (en ole varma sittenkään, jäikö se lopulliseen versioon), jota katsoessa muistan kuinka se haju saa kurkun kutiamaan ja miten viileältä pienin liikkein levitettävä kynsilakka tuntuu.

Kaikki työn lopputulokseen vaikuttaneet ratkaisut mitä tein, olivat mielestäni lopulta hyviä. Ehkä olisin jättänyt poissaoloni vähemmälle ja keskittynyt läsnä ollessani itse asiaan useammin, mutta työ tuli kuitenkin tehtyä. Siitä tuli myös kenties parempi, kuin jos olisin hiki hatussa koettanut saada kaiken alkuperäisen suunnitelman mukaisen väsätyä. Lopulta olen vain iloinen, että sain teoksen edes valmiiksi.

Lopputyöprosessi ei ollut mikään kovin mukava juttu mielestäni. Pidin siitä, kun sain työskennellä yksin ja rauhassa, mutta en tykännyt vastuun määrästä. Oli vaikea pitää yllä itsekuria, kun sai itse päättää asioista.

Erityisen vaikeaa ei ollut mikään muu kuin itseni kerääminen. Kun aloin tekemään niin sain kyllä tehtyä. Macbookin käsittely oli vähän hankalaa, se kun oli järjestelmältään minulle vieras. Itse Adobe Premiere ei tuottanut vaikeuksia, koska sillä ei tarvinnut yrittääkään mitään haastavaa. Käytin työssä vain ihan tavallisimpia croppaus- ja trimmaustoimintoja. Projektin avaaminen ja tallentaminen ja vastaava olikin sitten haastavampaa.

Videoeditori Adobe Premiere oli minulle entuudestaan tuttu.

Mentaalisesti haastavin osa lopputyötä oli lopulta portfolio, jonka olemassaolo painoi mielessä jo vuoden alussa. Nyt on senkin yli sitten päästy.

Kasvoinko ihmisenä lopputyön parissa? Paha sanoa, tai ainakaan, että mihin suuntaan. Tiesin valmiiksi, etten pidä tämäntyyppisestä työskentelystä mutta kai nyt tuli testattua, että sentään kykenen siihen.

Lopuksi

Minulla ei ole mitään hajua, mitä tulevaisuudessa teen tai liittykö siihen kuvataide, mutta varmasti eivät ole opintoni menneet hukkaan. Työn toteutustapani valo- ja videokuvaaminen minua innostavat yhä enemmän, ja niitä aion kyllä jatkaa. (Olen jo mukana muutamissa dokumentti- ja lyhytelokuvaprojekteissa.)

Kuvataide on mielestäni tosi cool ja haluaisin, että joskus taas tykkäisin siitä. Näihin sanoihin...

Tampereella, 9.5.2022

Kuikka Keppilä

Tunto on teos, joka haluaa rikkoa rajoja näköaistilla ja tuntoaistilla koetun välillä. Mutta se ei onnistu siinä yksin. Jokainen taiteen kokija saa *Tuntoa* katsoessaan olla mukana luomassa näkemästään taiteesta kokonaisen, moniaistisen kokemuksen. Miltä videolla näkemäsi asiat tuntuvat kehollasi, jos annat itsesi syventyä aistimaan? Tunnetko lämpötilan, pehmeiden, paineen, kivun, kosteuden, kosketuksen? Mitä ehkä kuulet?